

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Gdańsk, dnia 7 listopada 2022 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku, VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Justyna Skórzewska

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Joanna Synak

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2022 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy D. A.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do renty rodzinnej i o prawo do renty socjalnej

na skutek odwołania D. A. od decyzji z dnia 6 listopada 2020r., znak (...) i z dnia 6 listopada 2020r., znak: (...)

I. Zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 6 listopada 2020r., znak: (...) w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu D. A. prawo do renty socjalnej od dnia 1 sierpnia 2020r. na stałe,

II. Zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 6 listopada 2020r., znak: (...) w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu D. A. prawo do renty rodzinnej po zmarłej L. M. od dnia 1 sierpnia 2020r. na stałe,

III. Nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji w sprawie,

IV. Zasądza od pozwanego na rzecz ubezpieczonego kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

sędzia Justyna Skórzewska

Sygn. akt VII U 18/21

UZASADNIENIE

Decyzją z 6 listopada 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił D. A. prawa do renty socjalnej, ponieważ w orzeczeniu z 2 listopada 2020 r. komisja lekarska orzekła, że nie jest on całkowicie niezdolny do pracy.

Równocześnie decyzją z 6 listopada 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił D. A. prawa do renty rodzinnej po zmarłej L. M., ponieważ w orzeczeniu z 2 listopada 2020 r. komisja lekarska orzekła, że nie jest on całkowicie niezdolny do pracy w okresie do ukończenia 16 lat lub w okresie do ukończenia nauki w szkole, jednak nie później niż do osiągnięcia 25 lat życia.

Od powyższych decyzji odwołał się ubezpieczony D. A., zaskarżając je w całości i wnosząc o ich zmianę poprzez przyznanie prawa do renty socjalnej oraz prawa do renty rodzinnej. Nadto ubezpieczony domagał się przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych lekarzy specjalistów z zakresu psychologii i psychiatrii oraz okulistyki m.in. na okoliczność całkowitej niezdolności do pracy, rokowań co do przyszłego stanu zdrowia, wpływu schorzeń oraz niepełnosprawności,

na które cierpi, na zdolność do pracy. Zdaniem ubezpieczonego, jego schorzenia powodują, iż jest on całkowicie niezdolny do pracy (k. 3-5, 29-31 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołania pozwany organ rentowy wniósł o ich oddalenie, podtrzymując argumentację zaprezentowaną w treści zaskarżonych decyzjach (k. 6-6 verte, 32-32 verte akt sprawy).

Sprawy z powyższych odwołań zostały połączone celem wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Sąd okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony D. A. urodził się w dniu (...)

W trakcie nauki szkolnej w Zespole (...) w R. ubezpieczony miał trudności w nauce. Przejawiał nieharmonijny rozwój, nawiązywał słaby kontakt intelektualno-emocjonalny. Stwierdzono u niego istotny regres w poziomie funkcji poznawczych.

Ubezpieczony był uczniem specjalnej zasadniczej szkoły zawodowej. Kształcił się w zawodzie ślusarza. Ubezpieczony ukończył szkołę, lecz nie zdał egzaminów zawodowych.

dowód: opinia nr (...) Poradni (...) w P. – k. 49 dokumentacji medycznej ZUS, dokumentacja nadesłana przez Poradnię (...) w P. – koperta na k. 97 akt sprawy; zeznania świadka E. L. na rozprawie w dniu 01.07.2021 r. – protokół skrócony k. 67-68 akt sprawy, protokół elektroniczny k. 69 akt sprawy

D. A. wychowywał się w rodzinie zastępczej u ciotki ubezpieczonego (siostra matki chorej na schizofrenię). Matka ubezpieczonego zmarła w 2017 r.

W okresie od 1 marca 2017 r. do 31 maja 2017 r. ubezpieczony był zatrudniony w ramach projektu (...) na podstawie umowy stażowej. Ubezpieczony pracował m.in. przy lepieniu pierogów, ale nie lubił tej pracy. Od maja 2017 r. ubezpieczony jest zatrudniony jako pomoc kuchenna w restauracji w G.. Jest zatrudniony jako osoba niepełnosprawna w warunkach pracy wspomaganiej. W ramach powyższego zatrudnienia ubezpieczony wykonuje proste czynności pod stałym nadzorem innych pracowników oraz pracodawcy, obsługuje zmywak oraz czasami zajmuje się obieraniem warzyw. Ubezpieczony pracuje w systemie zmianowym (2 dni pracy i 2 dni wolnego).

Ubezpieczony prowadzi wspólne gospodarstwo domowe z ciotką E. L. oraz jej synem, który cierpi na porażenie mózgowie. W domu ubezpieczony bywa zmęczony i agresywny. Nie potrafi samodzielnie załatwić spraw urzędowych. Ubezpieczony ma słabą pamięć; jego ciotka przypomina mu o wizytach u lekarza czy o konieczności załatwienia spraw. Czasami w ramach czasu wolnego ubezpieczony spotyka się z kolegami i spaceruje po galerii handlowej.

dowód: zaświadczenie z 01.02.2018 – k. 19 akt rentowych (renta rodzinna); zeznania świadka E. L. na rozprawie w dniu 01.07.2021 r. – protokół skrócony k. 67-68 akt sprawy, protokół elektroniczny k. 69 akt sprawy

Ubezpieczony od dzieciństwa choruje na schizofrenię. W 2009 r. leczył się psychiatrycznie, a jako chorobę zasadniczą wskazano schizofrenię prostą, nadto rozpoznano trudności adaptacyjne oraz deficyty rozwoju. Od 2012 r. ubezpieczony leczy się w (...) w P..

U ubezpieczonego wdrożono farmakologiczne leczenie psychotropowe. Ubezpieczony był uczestnikiem Warsztatów (...) Fundacji (...) od 1 listopada 2015 r.

W okresie od 22 kwietnia 2015 r. do 29 maja 2015 r. ubezpieczony był hospitalizowany z rozpoznaniem schizofrenii paranoidalnej w Wojewódzkim Szpitalu (...) im. prof. T. B. w G.. W wyniku leczenia uzyskano stabilizację stanu psychicznego.

dowód: historia choroby w indywidualnej (...) – k. nienumerowane dokumentacji medycznej ZUS, zaświadczenie o stanie zdrowia – k. 14, 23, 25 akt dokumentacji medycznej ZUS, kserokopia historii choroby poradnia zdrowia

psychicznego oraz historii wizyt – k. 31-41, 44-48 dokumentacji medycznej ZUS, opinia psychologiczna Fundacji (...) – k. 42 dokumentacji medycznej ZUS, karta informacyjna leczenia szpitalnego – k. 15-16, 43 dokumentacji medycznej ZUS, karta informacyjna nr 409 – k. 4 dokumentacji medycznej ZUS, dokumentacja medyczna nadesłana przez (...) – koperta na k. 52 akt sprawy

Uprzednio ubezpieczony miał przyznane prawo do renty socjalnej od 1 czerwca 2013 r. do 31 maja 2018 r. oraz do renty rodzinnej po zmarłej dnia 12 kwietnia 2017 r. matce L. M. od 12 kwietnia 2017 r. do 31 maja 2018 r.

okoliczności bezsporne

W dniu 23 kwietnia 2018 r. D. A. wniósł o dalsze przyznanie prawa do renty socjalnej oraz rodzinnej.

Decyzją z 22 czerwca 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu D. A. prawa do renty socjalnej z uwagi na to, że komisja lekarska ZUS orzeczeniem z 18 czerwca 2018 r. stwierdziła, iż nie jest on całkowicie niezdolny do pracy. W tej samej dacie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił ubezpieczonemu prawa do renty rodzinnej po zmarłej dnia 12 kwietnia 2017 r. matce L. M., wskazując, iż 25 lat ubezpieczony ukończył w styczniu 2018 r. oraz nie jest on całkowicie niezdolny do pracy.

Od powyższych decyzji odwołał się ubezpieczony.

Wyrokiem z 27 stycznia 2021 r. wydanym w sprawie o sygn. akt VII U 2833/18 Sąd Okręgowy w Gdańsku oddalił odwołania. Wyrok jest prawomocny od 17 marca 2021 r.

Uzasadniając powyższe rozstrzygnięcie, sąd okręgowy wskazał, iż istota sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się do oceny, czy ubezpieczony jest całkowicie niezdolny do pracy, co z kolei stanowi przesłankę przysługiwania mu prawa do renty socjalnej oraz renty rodzinnej. Podstawę rozstrzygnięcia w sprawie stanowiły opinie biegłych sądowych dwóch niezależnych zespołów biegłych, tj. psychologa, psychiatry oraz specjalisty z zakresu medycyny pracy oraz drugiego zespołu składającego się z psychologa i psychiatry. Powołane w sprawie dwa zespoły biegłych sądowych w miarodajnych opiniach w sprawie, będącej podstawą rozstrzygnięcia, stwierdzili, iż ubezpieczony nie jest całkowicie niezdolny do pracy po 31 maja 2018 r. Biegli we wszystkich opiniach jednogłośnie wskazali, iż ubezpieczony powinien kontynuować leczenie ambulatoryjne. Jednakże jego stan po 31 maja 2018 r. uległ poprawie, a proces schizofreniczny nie uległ zaostrzeniu. Ubezpieczony prawidłowo funkcjonuje w życiu codziennym oraz w środowisku pracy. Jest punktualny i sumienny. Co ważne, dalszy proces leczenia może być łączony z aktywnością zawodową, co także z uwagi na młody wiek ubezpieczonego, pozytywnie wpływać będzie na jego proces socjalizacji oraz usamodzielnienia ekonomicznego. Tym samym sąd okręgowy uznał, że ubezpieczony D. A. nie spełnia przesłanki do przyznania prawa do renty socjalnej, wymienionej w art. 4 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej oraz art. 61 i art. 68 ustawy emerytalnej.

okoliczności bezsporne, a nadto: akta sprawy VII U 2833/18 SO w Gdańsku

W dniu 17 sierpnia 2020 r. D. A. złożył w pozwanym organie rentowym wniosek o rentę rodzinną po zmarłej matce L. M..

Wiek 16 lat wnioskodawca ukończył w dniu (...), zaś wiek 25 lat osiągnął (...).

L. M. zmarła 12 kwietnia 2017 r.

Stan zdrowia ubezpieczonego został poddany ocenie lekarza orzecznika pozwanego, który mając na uwadze opinię specjalistyczną lekarza konsultanta psychiatry, w opinii lekarskiej z 12 października 2020 r. wydanej zaocznie dokonał u ubezpieczonego rozpoznania następującego schorzenia: schizofrenia rezydualna. Orzeczeniem z tej samej daty lekarz orzecznik pozwanego stwierdził, iż ubezpieczony nie jest całkowicie niezdolny do pracy.

Od orzeczenia lekarza orzecznika sprzeciw wniósł ubezpieczony.

Komisja lekarska pozwanego w opinii lekarskiej z 2 listopada 2020 r. wydanej zaocznie dokonała u skarżącego rozpoznania schorzeń jak lekarz orzecznik, a nadto rozpoznała astygmatyzm krótkowzroczny. Na tej podstawie w orzeczeniu z tej samej daty komisja lekarska pozwanego podtrzymała orzeczenie lekarza orzecznika.

Zaskarżoną w niniejszej sprawie decyzją z 6 listopada 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił D. A. prawa do renty rodzinnej po zmarłej L. M..

dowód: akta emerytalne dot. L. M. w tym odpis skrócony aktu zgonu, opinia lekarza orzecznika pozwanego z 12.10.2020 r. – k. 40 dokumentacji lekarskiej, orzeczenie lekarza orzecznika pozwanego z 12.10.2020 r. – k. nienumerowana akt ubezpieczeniowych, sprzeciw ubezpieczonego – k. 44-45 dokumentacji lekarskiej, opinia lekarska komisji lekarskiej pozwanego z 02.11.2020 r. – k. 48 dokumentacji lekarskiej, orzeczenie komisji lekarskiej pozwanego z 02.11.2020 r. – k. nienumerowana akt ubezpieczeniowych, decyzja pozwanego z 06.11.2020 r. o odmowie prawa do renty rodzinnej – k. nienumerowana akt ubezpieczeniowych

W dniu 17 sierpnia 2020r. D. A. złożył w pozwanym organie rentowym wniosek o rentę socjalną.

Stan zdrowia ubezpieczonego został poddany ocenie lekarza orzecznika pozwanego, który mając na uwadze opinię specjalistyczną lekarza konsultanta psychiatri, w opinii lekarskiej z 12 października 2020 r. wydanej zaocznie dokonał u ubezpieczonego rozpoznania następującego schorzenia: schizofrenia rezydualna. Orzeczeniem z tej samej daty lekarz orzecznik pozwanego stwierdził, iż ubezpieczony nie jest całkowicie niezdolny do pracy.

Od orzeczenia lekarza orzecznika sprzeciw wniósł ubezpieczony.

Komisja lekarska pozwanego w opinii lekarskiej z 2 listopada 2020 r. wydanej zaocznie dokonała u skarżącego rozpoznania schorzeń jak lekarz orzecznik, a nadto: astygmatyzm krótkowzroczny. Na tej podstawie w orzeczeniu z tej samej daty komisja lekarska pozwanego podtrzymała orzeczenie lekarza orzecznika.

Zaskarżoną w niniejszej sprawie decyzją z 6 listopada 2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił D. A. prawa do renty socjalnej.

dowód: opinia lekarza orzecznika pozwanego z 12.10.2020 r. – k. 41 dokumentacji lekarskiej, orzeczenie lekarza orzecznika pozwanego z 12.10.2020 r. – k. nienumerowana akt ubezpieczeniowych, sprzeciw ubezpieczonego – k. 46-47 dokumentacji lekarskiej, opinia lekarska komisji lekarskiej pozwanego z 02.11.2020 r. – k. 49 dokumentacji lekarskiej, orzeczenie komisji lekarskiej pozwanego z 02.11.2020 r. – k. nienumerowane akt rentowych, decyzja pozwanego z 06.11.2020 r. o odmowie prawa do renty socjalnej – k. nienumerowana akt rentowych

Stan zdrowia ubezpieczonego czyni go całkowicie niezdolnym do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem 18 roku życia (dotyczy upośledzenia umysłowego), w trakcie nauki w szkole (dotyczy schorzenia psychiatrycznego – schizofrenii, która została rozpoznana w 2013 r.).

Stan, w którym organizm nie funkcjonuje w sposób normalny, tj. utrudnia codzienne funkcjonowanie np. naukę lub wykonywanie pracy, mógł w okresie do ukończenia 18 roku życia lub do zakończenia nauki nie powodować oczywistej niezdolności do pracy, ale mógł być powodem powstania takiej niezdolności w okresie późniejszym.

Ubezpieczony nie jest w stanie podjąć zatrudnienia na otwartym rynku pracy, bez konieczności przystosowania dla niego specjalnego stanowiska pracy. Ubezpieczony jest osobą niepełnosprawną psychicznie, intelektualnie, wzrokowo. Nawet przy bardzo dużej życzliwości nie jest w stanie zrozumieć i odnaleźć się efektywnie i adekwatnie do oczekiwań w miejscu pracy. Jest osobą niezdolną do pracy, do zrozumienia i bezpiecznego odnalezienia się w relacjach pionowych (szef-pracownik), poziomych (pracownik-inni pracownicy), zrozumienia i bezpiecznego funkcjonowania w środowisku pracy, rozumienia zadań, rozumienia procedur, rozumienia procesów itd.

Całość dostępnego materiału wskazuje na znaczny stopień naruszenia sprawności organizmu oraz niemożliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji. Nie ma możliwości oraz nie ma celowości

przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychiczne.

Data powstania niezdolności do pracy jest 2013 r., gdy oprócz upośledzenia umysłowego u ubezpieczonego rozpoznano schizofrenię prostą, a następnie paranoidalną. Schizofrenia jest chorobą przewlekłą.

Niezdolność do pracy ubezpieczonego będzie trwała co najmniej przez 5 lat i jest trwała. Nie ma podstaw do innych rokowań.

dowód: opinia biegłych sądowych psychiatry J. Ł. i psycholog E.R. W. – k. 111-130 akt sprawy, opinia uzupełniająca – k. 167-168, 199-201 akt sprawy

Ubezpieczony D. A. przy ostrości wzroku oka prawego równej 0,9 z korekcją okularową i oka lewego równą 0,9 z korekcją okularową nie jest całkowicie niezdolny do pracy. Ostrość wzroku jest znacznie lepsza niż kwalifikująca do niezdolności do pracy.

dowód: opinia biegłego okulisty – k. 140-141 akt sprawy

Sąd okręgowy zważył, co następuje:

Stan faktyczny w niniejszej sprawie sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach rentowych pozwanego oraz dokumentacji lekarskiej ZUS, których prawdziwości i rzetelności nie kwestionowała żadna ze stron postępowania. Sąd również nie znalazł podstaw, by odmówić im waloru wiarygodności. Sąd zważył, iż zgromadzony w toku postępowania materiał dowodowy w pełni zasługuje na wiarę, dokumenty zawarte w aktach rentowych oraz dokumentacji lekarskiej nie były kwestionowane przez żadną ze stron co do ich prawdziwości, rzetelności. Także i sąd nie znalazł podstaw, by nie dać im wiary.

Okoliczności dotyczące sytuacji życiowej, rodzinnej i wykształcenia ubezpieczonego sąd ustalił również na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, w tym dokumentacji lekarskiej.

Jednocześnie sąd dopuścił dowód z zeznań w charakterze świadka ciotki ubezpieczonego E. L.. Zeznaniami tym sąd zasadniczo przyznał walor wiarygodności, bowiem cechują się one logiką, koherencją i mają przekonujący charakter. Przy czym zaznaczenia wymaga, iż jeśli chodzi o ustalenie niezdolności do pracy to nie może temu służyć dowód z zeznań świadków. Kwestia ta bowiem wymaga wiadomości specjalnych, a temu służy dowód z opinii biegłych. Celem prowadzenia dowodu z zeznań świadków jest ustalenie faktów i nie jest rolą świadka (nawet jeśli dysponuje wiadomościami specjalnymi, ale nie występuje w tej roli procesowej) ocena niezdolności do pracy ubezpieczonego.

Dalej należy zważyć, iż w toku przedmiotowego postępowania sąd okręgowy, celem dokładnego zbadania stanu zdrowia ubezpieczonego, dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych psychiatry i psychologa oraz biegłego okulisty. Zgromadzony w ten sposób materiał dowodowy stanowi rzetelną podstawę do wydania przez sąd orzeczenia w sprawie.

Opinie wydane w sprawie przez biegłych sądowych są rzeczowe i konkretne, zawierają jasne, logiczne i przekonujące wnioski. Zostały one uzasadnione w sposób wyczerpujący i zgodny z wiedzą medyczną posiadaną przez biegłych. Opinie te zostały wydane po analizie przedłożonej dokumentacji lekarskiej i w oparciu o wyniki badań znajdujące się w aktach ZUS i w aktach niniejszej sprawy. Wyczerpująco zostało opisane stwierdzone u ubezpieczonego schorzenia i ich wpływ na jego zdolność do pracy.

Orzekając w niniejszej sprawie, sąd oparł się na opiniach wydanych w toku sprawy przez biegłych sądowych psychiatrę i psychologa. Należy zauważyć, że w ocenie biegłych psychiatry i psychologa stan zdrowia psychicznego D. A. świadczy o tym, że jest on osobą całkowicie niezdolną do pracy. Co istotne, biegli wyjaśnili, że niezdolność powstała już w 2013 r. Jak podali biegli, stan zdrowia ubezpieczonego czyni go całkowicie niezdolnym do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem 18 roku życia (dotyczy upośledzenia umysłowego), w

trakcie nauki w szkole (dotyczy schorzenia psychiatrycznego – schizofrenii, która została rozpoznana w 2013 r.). Biegłe zaznaczyły przy tym, że stan, w którym organizm nie funkcjonuje w sposób normalny, tj. utrudnia codzienne funkcjonowanie np. naukę lub wykonywanie pracy, mógł w okresie do ukończenia 18 roku życia lub do zakończenia nauki nie powodować rzeczywistej niezdolności do pracy, ale mógł być powodem powstania takiej niezdolności w okresie późniejszym. Nadto biegli stwierdzili, iż niezdolność do pracy ubezpieczonego jest trwała. W ocenie biegłych rokowania są złe; nie ma podstaw do wnioskowania o przewidywanym odzyskaniu przez skarżącego zdolności do pracy na podstawie obecnej wiedzy. Odwołując się do charakterystyki schizofrenii paranoidalnej, biegli wskazali, że ubezpieczony utracił całkowicie zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Ubezpieczony jest trwale i całkowicie niezdolny do pracy. Nie ma możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji.

Sąd okręgowy miał na uwadze, że pozwany organ rentowy podjął próbę zakwestionowania doręczonych opinii biegłych sądowych, w szczególności biegłych psychiatry i psychologa (pisma – k. 152-152 verte, 181-181 verte, 216-217 akt sprawy). Przede wszystkim pozwany domagał się wyłączenia ww. biegłych i powołania nowych biegłych celem sporządzenia bezstronnej opinii. Uzasadniając powyższe, pozwany wskazywał, że biegłe wykazały się wyjątkowym uprzedzeniem do pełnomocnika strony, co mogło mieć wpływ na treść sporządzonej opinii. Dalej pozwany wniósł o uzupełnienie postępowania dowodowego o opinię biegłego ds. medycyny pracy – prof. dr hab. B. J.. Pozwany wyjaśnił przy tym, że stwierdzenie bezterminowej niezdolności do jakiegokolwiek pracy jest sprzeczne z aktualnymi zasadami orzekania w sprawach szeroko pojętego orzekania o niezdolności do pracy. Pełnomocnik zauważył tutaj, powołując się na średni wiek życia w Polsce wg danych GUS, że szacunkowo ubezpieczonego czeka kolejnych 40 lat życia, co czyni niezasadnym stwierdzenie tak daleko idącego okresu niezdolności do pracy. Pozwany wskazywał, że nie jest wykluczony rozwój medycyny powodujący w przyszłości możliwość korygowania stanów zdrowia również powstałych w okresie prenatalnym.

Sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia zarzutów pozwanego w świetle jednoznacznych opinii ww. biegłych psychiatry i psychologa, którzy odnieśli się do nich w sposób precyzyjny i wyczerpujący, opierając się na wynikach badań i dokumentacji lekarskiej i wyjaśniając z jakiego powodu istnieją podstawy do ustalenia trwałej całkowitej niezdolności wnioskodawcy do pracy. Zdaniem sądu, kwestionowanie ww. opinii nastąpiło w sposób nieskuteczny, niepodważający rzetelności i miarodajności ustaleń biegłych sądowych. Podnieść w tym miejscu należy, że w utrwalonej praktyce orzeczniczej sądów przyjęto, iż strona, która zamierza skutecznie podważyć wartość dowodową opinii biegłego sądowego winna przytoczyć rzeczowe argumenty, uzasadniające jej twierdzenia.

Przede wszystkim w ocenie sądu zarzuty pozwanego odnoszące się do bezstronności biegłych psychologa i psychiatry były niezasadne. Pełnomocnik pozwanego upatrywał naruszenia przepisów postępowania i przesłanek do wyłączenia biegłych w „ujawnionym uprzedzeniu biegłych co do osoby radcy prawnego reprezentującego organ rentowy w przedmiotowej sprawie”. Jak wskazywał pozwany, personalne zarzuty miały dotyczyć jego bezrefleksyjnej i emocjonalnej wypowiedzi (k.216-217). Natomiast sąd zważył, iż to pełnomocnik pozwanego zarzucił biegłym, iż „w opinii bezrefleksyjnie stwierdzają, że ubezpieczony nie jest w stanie podjąć zatrudnienia na otwartym rynku pracy” oraz że „opinia jest oparta na pozamedycznych przesłankach” (k. 152 akt sprawy). Co więcej, same biegłe odniosły się do tak postawionych zarzutów, wskazując, że szanują ustalenia innych biegłych, niemniej jednak same dokonały szerszej, zgodnej ze sztuką pisania tego typu opinii, oceny przy jakiej pozostają (k. 167 akt sprawy). Zdaniem sądu, biegłe nie przekroczyły w żadnym zakresie swoich kompetencji wynikających z wykonywanej profesji. Analizując wydane w sprawie opinie, sąd – wbrew twierdzeniom pozwanego - nie znalazł w nich żadnych treści uciekających się do złośliwych, osobistych odniesień do strony czy eksponowania jej braków wiedzy z zakresu reprezentowanej przez autora opinii dziedziny.

Należy w tym miejscu podkreślić, że wyłączenie biegłego następuje na wniosek strony. Wynika to wyraźnie z art. 281 k.p.c., który przewiduje, że aż do ukończenia czynności biegłego strona może żądać jego wyłączenia z przyczyn, z jakich można żądać wyłączenia sędziego. Z przepisu tego wynika również, że gdy strona zgłasza wniosek o wyłączenie biegłego po rozpoczęciu przez niego czynności, obowiązana jest uprawdopodobnić, że przyczyna wyłączenia powstała później lub że przedtem nie była jej znana (art. 281 k.p.c. zd. drugie). Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy (orzeczenie z 8

lipca 2008 r., II UK 344/07), przepis art. 281 k.p.c. nie stanowi podstawy prawnej do kwestionowania opinii biegłego, o którego wyłączenie strona nie wnosiła. W realiach niniejszej sprawy sąd okręgowy, wskazuje, że zarzuty do obu biegłych zawarte w uwagach do opinii uzupełniającej i powielone w kolejnych pismach pełnomocnika pozwanego, nie uzasadniały wyłączenia. Z przywołanych powyżej względów sąd okręgowy oddalił wniosek pozwanego o wyłączenie biegłych psychiatry J. Ł. (2) oraz psychologa E. W. od opiniowania w sprawie.

Sąd okręgowy nie uwzględnił zatem wniosku pozwanego o dopuszczenie dowodu z opinii innych biegłych sądowych i na podstawie art. 235² § 1 pkt 5 k.p.c. pominął te wnioski dowodowe. Wydane w toku postępowania przed sądem ww. opinie biegłych lekarzy specjalistów są jednoznaczne i przekonujące, a zatem nie zachodziła potrzeba dopuszczenia dowodu z opinii innych biegłych z zakresu tych samych specjalności medycznych na okoliczność wpływu rozpoznanych u wnioskodawcy schorzeń na jego zdolność do pracy. Sąd nie ma bowiem obowiązku dopuszczania dowodu z dalszej opinii tych samych biegłych lub innych biegłych, jeżeli już sporządzona w sprawie opinia jest jednoznaczna i tak przekonująca, że określoną okoliczność uznaje za wyjaśnioną (por. wyrok Sądu Najwyższego z 21 listopada 1974 r., II CR 638/74). Potrzeba powołania innego biegłego nie może być jedynie wynikiem niezadowolenia strony z dotychczas złożonych opinii, lecz musi być następstwem umotywowanej krytyki dotychczasowych opinii (por. wyroki Sądu Najwyższego z 18 lutego 1974 r., II CR 5/74; 4 sierpnia 1999 r., I PKN 20/99; 15 listopada 2001 r., II UKN 604/00; 16 września 2009 r., I UK 102/09; 18 kwietnia 2013 r., III CSK 243/12; 16 października 2014 r., II UK 36/14; 24 marca 2015 r., I UK 345/14 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z 20 sierpnia 2008 r., I UK 78/08). Należy podkreślić, że nie ma uzasadnienia wniosków o powołanie kolejnego biegłego jedynie w sytuacji, gdy złożone opinie są niekorzystne dla strony. Dopuszczenie dodatkowej opinii w takiej sytuacji prowadziłoby bowiem do uwzględnienia kolejnych wniosków strony dopóty, dopóki nie zostałaby złożona opinia w pełni ją zadawalająca, co jest niedopuszczalne (por. wyrok Sądu Najwyższego z 10 stycznia 2002 r., II CKN 639/99).

Dodatkowo zauważyć należy, że pełnomocnik pozwanego domagał się też przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego sądowego z zakresu medycyny pracy w osobie prof. GUM B. J. (powołując się przy tym na fakt, iż biegły ten jest autorem setek opinii w tym zakresie). Zdaniem sądu, powyższy wniosek pełnomocnika pozwanego jest niezasadny bowiem opinia specjalisty z zakresu medycyny pracy nie jest warunkiem koniecznym do ustalenia niezdolności do pracy strony. Wniosek ten jest również o tyle nietypowy, że - co jest sądowi wiadome z urzędu - od wielu lat pozwany organ rentowy konsekwentnie podnosi zarzuty co do osoby biegłego sądowego z zakresu medycyny pracy prof. GUM B. J., kwestionując m.in. kompetencje tego biegłego do opiniowania w sprawach z zakresu medycyny pracy.

Równocześnie sąd okręgowy wskazuje, iż przedmiotem niniejszej sprawy jest odwołanie od dwóch decyzji pozwanego z 6 listopada 2020 r. Tym samym sąd badał okoliczności podnoszone przez strony wyłącznie na moment wydania tej decyzji. W orzecznictwie za utrwalony należy uznać pogląd, że w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot i zakres orzeczenia sądu wyznaczana jest przez treść decyzji organu rentowego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 22 października 2013 r., III AUa 401/13; wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 21 listopada 2013 r. III AUa 34/13; postanowienie Sądu Najwyższego z 13 maja 1999 r. II UZ 52/99). W tym kontekście za niezwiązane z przedmiotem sprawy należało uznać twierdzenia pozwanego co do opinii wydanych przez biegłych sądowych w sprawie prowadzonej pod sygn. akt VII U 2833/18. Jak się wydaje, na tym gruncie pełnomocnik pozwanego jest zdania, iż sąd winien przyjmować opinię biegłego (także wydaną w innej sprawie) w sposób całkowicie bezkrytyczny. Tymczasem jest wręcz odwrotnie. Nie może budzić wątpliwości, że sąd nie jest związany opiniami biegłych i ocenia je na podstawie art. 233 k.p.c. W doktrynie i judykaturze zgodnie się przyjmuje, że bezkrytyczne zaakceptowanie opinii biegłego mogłoby prowadzić do powstania całkowicie nieakceptowanej sytuacji rozstrzygnięcia sprawy przez biegłego, nie zaś przez niezawisły sąd (tak Tadeusz Ereciński Komentarz do art. 278 k.p.c., [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Postępowanie rozpoznawcze, t. I, s. 1178). Opinie biegłych mają na celu ułatwienie sądowi należytej oceny zebranego materiału wtedy, gdy potrzebne są do tego wiadomości specjalne.

Do tego należy zauważyć, że odpisy postanowienia w przedmiocie dopuszczenia dowodu z opinii biegłych sądowych zostały doręczone obu stronom. Wówczas pozwany nie zgłaszał żadnych zastrzeżeń co do wyboru biegłych ani co do tezy dowodowej, nie wnosząc też o jego uzupełnienie.

Sąd okręgowy zwraca uwagę, że ustalenie prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy nie oznacza wykluczenia ubezpieczonego z wszelkich form aktywności zawodowej. Wyjaśnić należy, że przesłanka niezdolności do jakiegokolwiek pracy odnosi się do każdego zatrudnienia w innych warunkach niż specjalnie stworzone na stanowiskach pracy odpowiednio przystosowanych do stopnia i charakteru naruszenia sprawności organizmu (tak: Sąd Najwyższy w wyroku z 8 grudnia 2000 r. II UKN 134/2000, por. również wyrok Sądu Najwyższego z 7 września 1979 r. II URN 111/79). Zachowanie zdolności do pracy w warunkach określonych w przepisach o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych nie stanowi przeszkody do orzeczenia całkowitej niezdolności do pracy (patrz: K. Antonów, M. Bartnicki, B. Suchacki, Ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Komentarz, ABC, 2009, wyd. III). Wobec powyższego, nic nie stoi na przeszkodzie, aby wnioskodawca - pomimo ustalenia jego całkowitej niezdolności do pracy - w celach terapeutycznych, wykonywał zatrudnienie w specjalnych warunkach dostosowanych do stopnia i charakteru naruszenia sprawności jego organizmu.

W realiach niniejszej sprawy biegli kilkakrotnie zwrócili uwagę, że u ubezpieczonego stwierdzono znaczny stopień naruszenia sprawności organizmu. Z uwagi na klinikę choroby psychicznej nie ma możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji. Zdaniem biegłych, na aktualnym rynku pracy ubezpieczony nie ma możliwości wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy. Jak wskazali biegli, ubezpieczony nie jest w stanie podjąć zatrudnienia na otwartym rynku pracy, bez konieczności przystosowania dla niego specjalnego stanowiska pracy. Ubezpieczony jest osobą niepełnosprawną psychicznie, intelektualnie, wzrokowo. Nawet przy bardzo dużej życzliwości nie jest w stanie zrozumieć i odnaleźć się efektywnie i adekwatnie do oczekiwań w miejscu pracy. Jest osobą niezdolną do pracy, do zrozumienia i bezpiecznego odnalezienia się w relacjach pionowych (szef-pracownik), poziomych (pracownik-inni pracownicy), zrozumienia i bezpiecznego funkcjonowania w środowisku pracy, rozumienia zadań, rozumienia procedur, rozumienia procesów itd.

Zatem ostatecznie sąd okręgowy nie znalazł podstaw do uwzględnienia zarzutów pozwanego organu rentowego w świetle jednoznacznych i korzystnych dla ubezpieczonego opinii biegłych psychologa i psychiatry, który odnieśli się w sposób precyzyjny i wyczerpujący, opierając się na wynikach badań i dokumentacji lekarskiej.

Wobec tego odwołania D. A. są zasadne i zasługują na uwzględnienie.

I. w zakresie prawa do renty socjalnej:

zgodnie z treścią art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 240) dalej: ustawa rentowa, renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało: 1) przed ukończeniem 18. roku życia; 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25. roku życia; 3) w trakcie kształcenia w szkole doktorskiej, studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej. Zgodnie z ust. 2 osobie, która spełnia warunki określone w ust. 1, przysługuje: 1) renta socjalna stała - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała; 2) renta socjalna okresowa - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa.

Stosownie do treści art. 5 powołanej ustawy rentowej, ustalenia całkowitej niezdolności do pracy dokonuje obecnie lekarz orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zwany dalej „lekarzem orzecznikiem”, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 504 ze zm.).

Zgodnie z treścią art. 12 ustawy, niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek

pracy, a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe - a w szczególności treść opinii biegłych sądowych z zakresu psychologii i psychiatrii wykazało niezasadność stanowiska pozwanego organu rentowego, który odmówił ubezpieczonemu prawa do renty socjalnej, albowiem w świetle ustaleń sądowego postępowania odwoławczego - ze względu na istniejącą całkowitą niezdolność do pracy uznać należało wnioskodawcę za spełniającego przesłanki przyznania świadczenia w postaci renty socjalnej.

Mając powyższe na uwadze, sąd okręgowy uznając odwołanie za zasadne, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w związku z cytowanymi przepisami, w punkcie I wyroku zmienił zaskarżoną decyzję pozwanego z 6 listopada 2020 r. i przyznał ubezpieczonemu D. A. prawo do renty socjalnej od 1 sierpnia 2020 r. na stałe.

Odnośnie do okresu, na jaki zostało przyznane prawo do renty socjalnej, sąd miał na uwadze dyspozycję przepisu art. 13 ust. 2 i 3 ustawy emerytalnej oraz wnioski zawarte w opiniach biegłych. Zgodnie z tym przepisem niezdolność do pracy orzeka się na okres nie dłuższy niż 5 lat, z zastrzeżeniem ust. 3 (ust. 2). Z kolei niezdolność do pracy orzeka się na okres dłuższy niż 5 lat, jeżeli według wiedzy medycznej nie ma rokowań odzyskania zdolności do pracy przed upływem tego okresu (ust. 3).

W tym kontekście należy zauważyć, że orzeczenie niezdolności do pracy o charakterze trwałym nie wyklucza możliwości poprawy stanu zdrowia ubezpieczonego i nie tylko zmiany stopnia tej niezdolności lub jej okresu, ale nawet późniejszego stwierdzenia ustąpienia tej niezdolności i odzyskania zdolności do pracy, co prowadzi do utraty uprawnień rentowych przyznanych uprzednio na stałe. Orzekanie o niezdolności do pracy zawsze jest dokonywane na podstawie stanu zdrowia badanego istniejącego w dacie opiniowania, jak również z uwzględnieniem obowiązującej w tym czasie wiedzy medycznej odnośnie do rokowań odzyskania zdolności do pracy. Powszechnie znany jest fakt, iż stan wiedzy medycznej z biegiem lat ulega poszerzeniu, podobnie jak procesowi rozwoju podlegają metody leczenia poszczególnych jednostek chorobowych, co sprzyja możliwości powrotu do zdrowia i wykonywania pracy zarobkowej przy zastosowaniu nowoczesnych metod leczenia schorzeń, w tym leków nowej generacji.

II. w zakresie prawa do renty rodzinnej:

zgodnie z treścią art. 65 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, dalej: ustawa, renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń. W myśl ust. 2. tego przepisu przy ocenie prawa do renty przyjmuje się, że osoba zmarła była całkowicie niezdolna do pracy.

Uprawnionych do renty rodzinnej wskazano z kolei w art. 67 ust. 1 ustawy, zgodnie z którym do renty rodzinnej uprawnieni są następujący członkowie rodziny spełniający warunki określone w art. 68-71: 1) dzieci własne, dzieci drugiego małżonka oraz dzieci przysposobione; 2) przyjęte na wychowanie i utrzymanie przed osiągnięciem pełnoletności wnuki, rodzeństwo i inne dzieci, z wyłączeniem dzieci przyjętych na wychowanie i utrzymanie w ramach rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka; 3) małżonek (wdowa i wdowiec); 4) rodzice.

Jak wynika zaś z treści art. 68 ust. 1 ustawy, dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione mają prawo do renty rodzinnej: 1) do ukończenia 16 lat; 2) do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyły 16 lat życia, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia, albo 3) bez względu na wiek, jeżeli stały się całkowicie niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolne do pracy w okresie, o którym mowa w pkt 1 lub 2.

Jeżeli dziecko osiągnęło 25 lat życia, będąc na ostatnim roku studiów w szkole wyższej, prawo do renty rodzinnej przedłuża się do zakończenia tego roku studiów (ust. 2).

W niniejszej sprawie niespornym było, że wnioskodawca jako syn jest osobą uprawnioną do ubiegania się o prawo do renty rodzinnej po zmarłej matce L. M. (art. 67 ust. 1 pkt 1 ustawy).

Przedmiotem badania sądu w przedmiotowej sprawie było m.in. ustalenie, czy wnioskodawca jest osobą całkowicie niezdolną do pracy a nadto czy w sposób trwały (na stałe).

Przepis art. 12 ust. 1 ustawy, definiując niezdolność do pracy, stanowi, że niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu, i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Zgodnie z art. 12 ust. 2 ustawy osobą całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy. Przepisy ust. 2 i 3 wskazują, że całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Z brzmienia art. 12 powyższej ustawy wyraźnie wynika, że do stwierdzenia niezdolności do pracy nie jest wystarczające samo występowanie naruszenia sprawności organizmu (choroby), lecz jednocześnie naruszenie to musi powodować całkowitą lub częściową utratę zdolności do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji, nie rokujące odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu.

Natomiast zgodnie z jej art. 13 przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, oraz możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Dokonując analizy pojęcia „całkowita niezdolność do pracy” należy brać pod uwagę zarówno kryterium biologiczne (stan organizmu dotkniętego schorzeniami naruszającymi jego sprawność w stopniu powodującym całkowitą niezdolność do jakiejkolwiek pracy), jak i ekonomiczne (całkowita utrata zdolności do zarobkowania wykonywaniem jakiejkolwiek pracy). Osobą całkowicie niezdolną do pracy w rozumieniu art. 12 ust. 2 ustawy jest więc osoba, która spełniła obydwa te kryteria, a więc jest dotknięta upośledzeniem zarówno biologicznym, jak i ekonomicznym (wyrok Sądu Najwyższego z 21 grudnia 2004 r., I UK 28/04). W orzecznictwie przyjmuje się również (wyroki Sądu Najwyższego z 20 sierpnia 2003 r., II UK 11/03 oraz z 5 lipca 2005 r., I UK 222/04), że decydującą dla stwierdzenia niezdolności do pracy jest utrata możliwości wykonywania pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu przy braku rokowania odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Gdy więc biologiczny stan kalectwa lub choroba, nie powodują naruszenia sprawności organizmu w stopniu mającym wpływ na zdolność do pracy dotychczas wykonywanej lub innej mieszczącej się w ramach posiadanych lub możliwych do uzyskania kwalifikacji, to brak prawa do tego świadczenia.

Prawa tego nie można w szczególności wywodzić z przewidzianych w art. 13 ustawy przesłanek, a więc: stopnia naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, możliwości wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowości przekwalifikowania zawodowego, przy wzięciu pod uwagę rodzaju i charakteru dotychczas wykonywanej pracy, poziomu wykształcenia, wieku i predyspozycji psychofizycznych, bowiem odnoszą się one tylko do ustalania stopnia lub trwałości niezdolności do pracy. Są więc bez znaczenia, jeżeli aspekt biologiczny (medyczny) wskazuje na zachowanie zdolności do pracy. Obiektywna możliwość podjęcia dotychczasowego lub innego zatrudnienia, zgodnie z poziomem kwalifikacji, wykształcenia, wieku i predyspozycji psychofizycznych może być brana pod uwagę tylko wówczas, gdy ubiegający się o rentę jest niezdolny do pracy z medycznego punktu widzenia, gdyż oba te aspekty muszą występować łącznie (wyrok Sądu Najwyższego z 10 czerwca 1999 r., II UKN 675/98). O niezdolności do pracy nie decyduje więc niemożność podjęcia innej pracy warunkowana wiekiem, poziomem wykształcenia i predyspozycjami psychofizycznymi, lecz koniunkcja niezdolności do pracy z niezdolnością do przekwalifikowania się do innego zawodu.

Równocześnie należy wskazać, iż zgodnie z treścią art. 13 ust. 2 cytowanej ustawy niezdolność do pracy orzeka się na okres nie dłuższy niż 5 lat, z zastrzeżeniem ust. 3. Niezdolność do pracy orzeka się na okres dłuższy niż 5 lat, jeżeli według wiedzy medycznej nie ma rokowań odzyskania zdolności do pracy przed upływem tego okresu (ust. 3).

Jak słusznie zauważył Sąd Najwyższy (wyrok z 2 marca 2017 r., sygn. akt I UK 100/16), renta stała przysługuje na okres orzeczonej niezdolności do pracy osobie, u której istnieje rokowanie odzyskania tej zdolności po upływie 5 lat od dnia badania. Renta stała zatem to renta ustalona na okres dłuższy niż 5 lat, któremu odpowiada określenie "trwała niezdolność do pracy" użyte w art. 59 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z art. 13 ust. 1 zdanie pierwsze i ust. 2 i 3 ustawy w brzmieniu nadanym po dniu 1 listopada 2005 r.

Dalej należy zauważyć, że sąd co do zasady orzeka o niezdolności do pracy na okres nie dłuższy niż 5 lat, jednakże, w wyjątkowych sytuacjach, jeśli nie ma rokowań na poprawę stanu zdrowia ubezpieczonego, wówczas sąd zobligowany jest do orzeczenia niezdolności do pracy na czas dłuższy (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 15 października 2015 r., sygn. akt III AUa 171/15).

Przechodząc do kwestii niezdolności do pracy, sąd uznał zatem, stosownie do opinii powołanych w sprawie biegłych, a w szczególności mając na uwadze kompetencję ograniczoną w zasadzie do możliwości opiniowania stanu zdrowia ubezpieczonego zgodnie z zakresem posiadanej specjalizacji, iż bez wątpienia stanowisko biegłych psychiatry i psychologa wyrażone w poszczególnych opiniach przemawia za uznaniem, iż ubezpieczony stał się całkowicie niezdolny do pracy już w 2013r. (jak na to wskazywał lekarz orzecznik ZUS k. 10 dokumentacji orzeczniczo-lekarskiej (...)) - i brak jest jakichkolwiek podstaw, przy dysponowaniu wystarczającymi i należyście uzasadnionymi opiniami w sprawie, do zakwestionowania którejkolwiek z nich.

Podsumowując, z przytoczonych względów sąd uznał, iż skarżący spełnia warunki do przyznania prawa do świadczenia rentowego w postaci renty rodzinnej po zmarłej matce. Całkowita niezdolność do pracy wnioskodawcy powstała w okresie uprawniającym do prawa do renty rodzinnej, zaś sam wnioskodawca jest trwale całkowicie niezdolny do pracy.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. oraz cytowanych powyżej przepisów, sąd okręgowy w punkcie II sentencji zmienił zaskarżoną decyzję pozwanego organu rentowego z 6 listopada 2020 r., przyznając ubezpieczonemu prawo do renty rodzinnej po zmarłej L. M. od 1 sierpnia 2020 r. na stałe.

Sąd przyznał ubezpieczonemu prawo do wnioskowanego świadczenia od 1 sierpnia 2020 r. -jak bowiem stanowi art. 129 ust. 1 ustawy, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu, z uwzględnieniem ust. 2.

III. w pozostałym zakresie:

działając na podstawie art. 118 ust. 1a ustawy, sąd, wnioskując a contrario, w punkcie III sentencji wyroku nie stwierdził odpowiedzialności pozwanego organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, mając na uwadze fakt, iż dopiero wyniki niniejszego postępowania dowodowego, a mianowicie zgromadzenie dokumentacji medycznej oraz opinie biegłych sądowych psychiatry i psychologa powołanych w niniejszej sprawie pozwoliły na poczynienie wiążących ustaleń co do stanu zdrowia ubezpieczonego, mającego wpływ na jego prawo do wnioskowanego świadczenia.

W punkcie IV sentencji wyroku sąd okręgowy orzekł o kosztach zastępstwa procesowego, kierując się zasadą odpowiedzialności za wynik sporu, na podstawie art. 98 § 1 k.p.c., art. 99 k.p.c. oraz art. 108 k.p.c. oraz na podstawie § 9 ust. § 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 265), ustalając je w łącznej wysokości 360 zł (2 x 180 zł), biorąc pod uwagę rodzaj i stopień zawłości sprawy, nakład pracy pełnomocnika wnioskodawcy oraz jego wkład pracy w przyczynienie się do wyjaśnienia sprawy i jej rozstrzygnięcia.

sędzia Justyna Skórzewska

Gdańsk, dnia 5 grudnia 2022r.